DUURZAAM DUBBEL HUIS MET OUDE GEVEL ALS STORYTELLER

Paul Architectuur

Als de muren van dit huis konden praten, vertelden ze een heel ander verhaal dan wat je vanaf de straat ziet. En hoe frappant: in dit geval is een muur inderdaad de verhalenverteller... Want de oorspronkelijke bakstenen achtergevel bleef tijdens de verbouwing behouden en loopt nu als een tastbare herinnering dwars door de woning.

EEN HUIS MET VERDUBBELAAR

Vanaf de straat oogt alles nog vertrouwd: een bakstenen gevel, een pannendak, een huis dat hier al bijna een eeuw tussen de buren lijkt te staan. Dit huis is een verdubbelaar in de meest letterlijke zin: wat je vanaf de straat ziet, is precies de helft van wat er werkelijk staat. Wie verder kijkt, ontdekt dat achter die bescheiden voorgevel een compleet nieuwe woning schuilgaat, bijna twee keer zo groot als je vanaf de stoep vermoedt. Oud vooraan, gloednieuw achteraan, verbonden door een glazen tussenruimte waarin verleden en heden elkaar letterlijk raken.

‘KUBUS’ MET KEUKEN

Een standaarduitbouw was voor de bewoners geen optie; ze wilden een huis waarin de geschiedenis niet verloren zou gaan. Geen wonder dat de gemeente hen meteen naar Paul doorverwees. Zijn bureau, opgericht in 2017, heeft juist een zwak voor dit soort klussen: gebouwen waarin oud en nieuw door elkaar mogen lopen, met kennis van historische bouwmaterialen en -technieken die je nodig hebt om een verleden zonder poespas een nieuwe toekomst te geven. Kortom, de juiste man op de juiste plek. “We hebben eerst gekeken welke onderdelen het verhaal van het huis vertellen”, aldus architect Paul. “Pas daarna zijn we gaan ontwerpen.” Achter de oorspronkelijke woning verrees een zwarte kubus, een eigenzinnig antwoord op het huis ervoor. Stoer en gesloten aan de buitenkant, verrassend licht van binnen. Midden in dat nieuwe volume kreeg de keuken haar plek: precies tussen voordeur en terras, waar iedereen toch al samenkomt, niet weggestopt aan de rand. Om één hoek volledig in glas te kunnen uitvoeren, moest zelfs een dragende kolom worden verplaatst, een constructieve ingreep die je er vandaag nergens meer aan afziet.

VERVUILDE GROND, SCHONE GESCHIEDENIS

Nog voordat de eerste fundering werd gestort, verschenen de archeologen. De grond bleek letterlijk vol geschiedenis te zitten. Tijdens de opgraving kwamen voorwerpen uit uiteenlopende eeuwen boven: een gordelhaak uit de late IJzertijd, een fibula van bot uit de midden-Romeinse tijd, een bronzen gesp uit de late middeleeuwen, duiten uit de achttiende eeuw en een pijpenkop. Sporen van bewoning die eeuwen overspannen. Geen toeval, want iets verderop zijn de contouren van een Romeinse villa nog altijd zichtbaar in de bestrating van de straat. Een deel van de vondsten mocht het gezin houden en kreeg thuis een plek in een kleine vitrinekast, samen met een oud bromfietsplaatje dat boven de grond in het huisje werd aangetroffen. Ook de recentere geschiedenis kwam boven. Op deze plek stond ooit een boerderij die tijdens de oorlog werd getroffen, waarna een eenvoudige noodwoning werd gebouwd. Precies daar ligt nu de kelder. “Dat was constructief misschien wel de grootste uitdaging”, aldus architect Paul. Het ging als volgt: eerst werden de betonnen kelderwanden geplaatst, waarna de grond ertussen werd weggegraven. Handig, want zo hielden diezelfde wanden meteen de tuinen van de buren op hun plek.

ACHTERZIJDE: TWEEDE DIMENSIE

Wie vanaf de speelse en groots opgezette achtertuin naar het huis kijkt, ziet een compleet ander huis dan aan de straatkant. De bescheiden puntgevel van de voorzijde keert terug, maar dan in dubbele hoogte en eigentijdse nieuwe dimensie: donker, stoer, groots en meeslepend.... De aluminium luiken volgen de schuine daklijn en geven de gevel steeds een ander gezicht. Ze doen dienst als zonwering én verduistering, en zorgen tegelijk voor een krachtig gevelbeeld. Het is alsof de architect het oorspronkelijke silhouet opnieuw heeft getekend, alleen dan met de middelen van nu.

DE MUUR DIE VERTELT

De mooiste verrassing: de oorspronkelijke achtergevel is nooit weggehaald. Waar deze bakstenen muur ooit de grens tussen binnen en buiten vormde, staat hij nu middenin het huis, met dichtgemetselde raamopeningen en al. Ernaast is een heel ander materiaal gekozen: houten platen met een verkoolde, zwarte huid. Die techniek komt uit Japan, waar aangebrand hout beter bestand bleek tegen een volgende brand. De verkoolde laag beschermt het hout eronder: eeuwenoude wijsheid, per ongeluk ontdekt. Oud metselwerk en verkoold hout, naast elkaar als twee hoofdstukken van hetzelfde verhaal.

TIJDREIS DOOR HET GLAS: OUD NAAR NIEUW

De bladzijde van dit architectonische geschiedenisboek slaat om zodra je de glazen hal binnenstapt, de tussenwereld tussen oud en nieuw. Een cirkel van kleine bollampen hangt er als een lichte wolk onder een groot dakraam. Links de bakstenen muur, rechts almaar meer glas en zwart hout. Wie goed kijkt, ziet dat de verticale lijnen in dat hout niet helemaal recht lopen. Dat is geen foutje: het is een natuurproduct dat zich niets aantrekt van een waterpas. De bewoners noemen het zelf de schoonheid van het imperfecte, een gedachte die in Japan een eigen woord heeft: wabi-sabi. Over glas gesproken: onder de werkkamer ligt, zichtbaar door een glazen vloerluik, een kleine wijnkelder. Een ronde glazen wand met een halfrond deurtje scheidt dat kantoor van de woonkamer, een speels rondje in een huis vol strakke lijnen. Wat een persoonlijke, unieke touch, en niet toevallig: waar de man des huizes zich ontfermt over de techniek en de duurzaamheid, is de vrouw des huizes minstens zo betrokken bij het interieurontwerp en styling. Een groot deel van het interieur ontwierp ze zelf, en dat zie je terug in precies dat soort details.

EEN DUURZAAM PALEIS MET TERECHTE TROTS

Duurzaam en mooi bouwen gaan niet altijd naadloos samen, dat weet deze huiseigenaar, met een bedrijf in de klimaattechniek, als geen ander. De grote glazen pui isoleert bijvoorbeeld minder dan een muur, en de naad tussen oude gevel en nieuwe pui is nooit helemaal winddicht. Voor triple glas kozen ze bewust niet, dat beslaat in de tussenseizoenen te snel. Toch is dat niet wat na afloop het meest blijft hangen. Dat is de manier waarop de geschiedenis onderdeel is gebleven van het dagelijks leven. Iedere keer dat bewoners of gasten naar het nieuwe gedeelte lopen, passeren ze letterlijk een stukje geschiedenis.

Stalen deuren: **Mijndeurvanstaal**

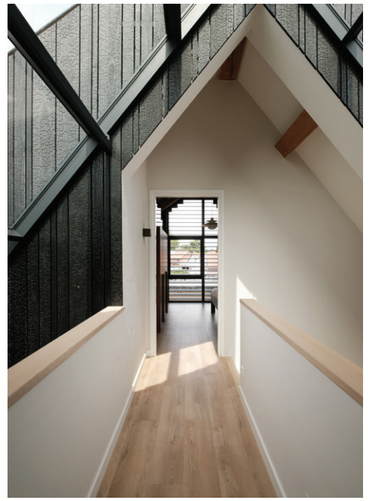

Klimaatbeheersing & W-Installatie: **Stonecold**

E-installatie: **Schalkwijk Elektrotechniek**

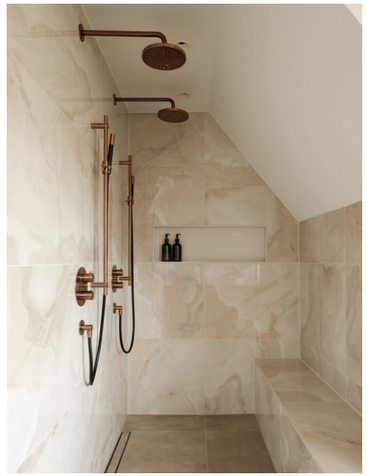

Vloerluik naar wijnkelder: **LINFI Vloerluiken**

Badkamerkranen: **Hotbath**

Architect: **Paul Architectuur**
Kozijnen: **Lieftink Geveltechniek**
Aannemer: **Grift Uijtewaal Bouw B.V.**
Gevelbekleding: **Zwarthout Shou Sugi Ban**

PARTNERS & LEVERANCIERS

Tekst: Monique Smitsloo I Fotografie: Tom Bremer

Architect
Paul Architectuur, Houten
www.paularchitectuur.nl

Aannemer
Grift Uijtewaal Bouw B.V., Harmelen
www.griftuijtewaal.nl

Stalen deuren
Mijndeurvanstaal, Hei- en Boeicop
www.mijndeurvanstaal.nl

Vloerluik naar wijnkelder
LINFI Vloerluiken, Ede
www.linfi.nl

Klimaatbeheersing & W-Installatie
Stonecold, Woerden
www.stonecold.nl

E-installatie
Schalkwijk Elektrotechniek, Woerden
www.schalkwijk-elektrotechniek.nl

Badkamerkranen
Hotbath, Alblasserdam
www.hotbath.com

Kozijnen
Lieftink Geveltechniek
Alphen aan den Rijn | www.lieftink.nl

Gevelbekleding
Zwarthout Shou Sugi Ban, Lunteren
www.zwarthout.com